

Stadsledningskansliet
Personal- och förhandling
Per Olsson

Stadsrevisionen

Svar på revisionsrapport - Borås Stads personalpolitik i de kommunala bolagen

Ärendet

Stadsrevisionen har granskat personalpolitiken i de kommunala bolagen¹. Stadsrevisionen har granskat om Borås Stads personalpolitik, så som den uttrycks i Borås Stads personalpolitiska program, är ändamålsenlig och vilka förutsättningar de kommunala bolagen har att nå de personalpolitiska målsättningarna. Utgångspunkten för en bedömning av ändamålsenligheten är om personalpolitiken är utformad på ett sätt som är effektivt i förhållande till målet att kunna rekrytera och behålla kompetent personal.

Stadsrevisionens bedömning

Sammanfattningsvis konstaterar Stadsrevisionen att det personalpolitiska programmet till stora delar är ändamålsenligt för bolagen och utgör övergripande målsättningar inom personalområdet som man kan enas om.

Stadsrevisionen bedömer att bolagen implementerar det personalpolitiska programmet och andra styrdokument inom området i mindre utsträckning än nämnderna och att bolagen inte har samma förutsättningar som nämnderna.

Stadsrevisionen bedömer vidare att personalpolitiken i bolagen inte fullt ut är ändamålsenlig då flera av bolagen inte har konkurrenskraftiga anställningsvillkor. I den delen avser Stadsrevisionen i första hand att flera av bolagen inte har konkurrenskraftiga löner. Kommunstyrelsen säkerställer inte heller följsamheten mot beslutade styrdokument och det genomförs ingen uppföljning av bolagens personalsituation.

Stadsrevisionen bedömer att bolagens styrelser ska ta ansvar för att säkerställa en ändamålsenlig personalpolitik som kan verka för att Stadens personalpolitiska målsättningar uppnås som en del av ansvarstagandet för bolagens verksamhetsresultat och affärsmässighet.

Kommunstyrelsens svar på rapporten

Det personalpolitiska programmet är till stora delar ändamålsenligt

---

¹ Granskningen omfattar AB Bostäder i Borås, Fribo AB, Viskafors hem AB, Borås/Borås TME, Borås Energi och miljö AB, Borås Elnät AB, Borås Lokaltrafik AB, Borås Djurpark AB, Borås Parkering AB, Stadshus AB (som moderbolag till flera av ovanstående). Granskningen omfattar inte Toarpshus AB, Sandhultsbostäder AB, Industribyggnader i Borås AB, Inkubatorn i Borås AB, Borås Stad Textile Fashion Center AB.

Kommunstyrelsen delar Stadsrevisionens bedömning att det personalpolitiska programmet till stora delar är ändamålsenligt för bolagen och utgör övergripande målsättningar inom personalområdet som man kan enas om.

Stadsrevisionens rapport värdefull i pågående arbete

Kommunstyrelsen noterar särskilt att Stadsrevisionens rapport och dess bedömningar utgör en värdefull del i det pågående arbetet med att ytterligare stärka styrning, ledning och uppsikt över kommunens bolag.

Bolagscontroller på Stadsledningskansliet

Kommunstyrelsen har tidigare, i augusti 2016, fattat beslut om förstärkt ägarstyrning av de kommunala bolagen, Dnr 2016/KS0289. Kommunstyrelsen har också, i januari 2017, lämnat svar på Stadsrevisionens rapport ”Styrning av de kommunala bolagen”, Dnr 2016/KS0701. I Kommunstyrelsens svar redovisas ett antal förbättrings- och utvecklingsåtgärder. En av dessa åtgärder är den bolagscontroller som ska rekryteras till Stadsledningskansliet och som i huvudsak ska arbeta med ägarstyrning och uppsikt över bolagen. Det innebär starkt förbättrade förutsättningar för genomförande av riktlinjer och uppföljning av personalpolitiken i de kommunala bolagen.

Bolagen får tillgång till styr- och ledningssystem

En förbättrad uppföljning av bolagens personalsituation ger också möjlighet att anpassa Borås Stads sammanställda årsredovisning till rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning, RKR. För att bolagen i Borås Stad ska ges samma tillgång till styr- och ledningssystem som förvaltningar, t.ex. styrdokument, mål och riktlinjer behöver bolagen ha åtkomst till Borås Stads intranät och uppföljningssystem, t.ex. Stratsys. Tillgängligheten innebär att bolagen kan använda den s.k. SAM-kalendern för det systematiska arbetsmiljöarbetet vilket är en viktig del i det personalpolitiska arbetet. Kommunstyrelsen har den uttryckliga målsättningen att ge bolagen tillgång till Stadens intranät och har initierat en utredning för att möjliggöra detta. Understrykas bör dock även bolagens skyldighet att själva söka information t.ex. utifrån vad som anges i ägardirektiv.

Mindre personalomsättning i bolagen än i kommunen

Personalomsättningen² i Borås Stad 2016 (exklusive bolagen) var 14 procent. I Borås Stads tre största bolag var personalomsättningen 2016 för AB Bostäder 8,4 procent, Borås Energi och Miljö AB 9,0 procent och Borås Lokaltrafik AB 4,2 procent. Det innebär att personalomsättningen var betydligt mindre i samtliga tre bolag än i kommunen. Personalomsättningen uttrycker däremot inte i vilken utsträckning det är medarbetare inom t.ex. bristyrken eller svårrekryterade grupper som slutat. I den delen krävs det i så fall ytterligare analyser.

Tydliggöra förutsättningar för löneöversynen i ägardirektiven

En väsentlig kritik i Stadrevisionens rapport är att bolagen ”inte har konkurrenskraftiga löner vilket medför betydande problem att tillgodose kompetensförsörjningen. Samtidigt som lönesättningen i praktiken styrs av kommunens förhandlingsdelegation vilket innebär att respektive bolagsstyrelse inte kan ansvara för verksamheten fullt ut”.

Nämndernas och bolagens lönepolitik och löneutveckling styrs utifrån samma förutsättningar. I första hand genom kollektivavtalen, Förhandlingsdelegationens beslut, anvisningar och rutiner respektive ägardirektiv till bolagen. Nämndernas och bolagens förhållningssätt till anvisningar respektive ägardirektiv är i princip lika, de tillämpas. Men det finns skillnader. Med utgångspunkt i löneöversynsprocessen, där bl.a. behov,

² Antal tillsvidareanställda som slutat i kommunen/bolaget i procent av genomsnittligt antal anställda under perioden.

lönekartläggning och analyser ingår, har nämnder och förvaltningar hos Förhandlingsdelegationen aktualiserat behovet av särskilda lönepolitiska satsningar. Borås Stad och Förhandlingsdelegationen har under de senaste åren gjort en rad särskilda satsningar på svårrekryterade grupper av medarbetare. Det gäller bl.a. socialsekreterare, forskollärare, lärare i grundskolan och enhetschefer. Bolagen har så här långt inte gjort motsvarande aktualiseringar. Kommunstyrelsen har för avsikt att se över ägardirektiven för de kommunala bolagen i den del som berör löneöversynsprocessen och tydliggöra förutsättningar och rutiner.

Upprättat svar från Kommunstyrelsen på revisionsrapport om Borås Stads personalpolitik i de kommunala bolagen skickas till Stadsrevisionen.

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson
Kommunstyrelsens ordförande

Svante Stomberg
Kommunchef